

Čuvajmo
Jugoslavijo!

Letna naročnina znaša Din 40.—. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 3/I. Račun pri Poštni hranilnici št. 16.160. Rokopisov ne vračamo! Telefon št. 21-09.

V Ljubljani, dne 31. avgusta 1935.

Štev. 28 — Leto IV.

IZHAJA VSAKO SOBOTO

Radi jasnosti

Kot že prej večkrat skušajo glasila raznih naših političnih taborov tudi sedaj spraviti čez Narodno Odbrano kot celoto, pa vsaj »ljubljsko NO« v zvezo z enim ali drugim političnim pojavom. Predvsem moramo ugotoviti, da kake posebne ljubljanske NO sploh ni, obstoja le organizacija NO v Ljubljani kot sestavni del širom države razporedene, po Središnjem odboru NO v Beogradu vodene organizacije. Kot nacionalisti se vsi člani NO zavedajo, da je prvi pogoj za uspešno delovanje vsake nacionalistične in borbene organizacije popolna disciplina in da je vsak uspeh nemogoč, če vodstvo organizacije ne more računati na dosledno provajanje svojih navedil s strani vseh podrejenih funkcionarjev in organizacij. Če se more sploh katera nacionalistična organizacija, potem se lahko pohvali NO, da je ravno ta disciplina očevala njeno organizacijo doslej vseh večjih pretresanj. Temeljni princip, da NO ne potrebuje mase, marveč hoče imeti v svojih vrstah samo kvaliteto, se je izkazal kot edino pravilen. In vsled tega dosledno provajanje principa je mogla NO tudi zavzeti stališče, da so posamezni Odboraniši svobodni v svojem javnem udejstvovanju, da se morejo tudi politično izživljati in uveljavljati, ker imajo toliko samostojnosti in ustaljenosti, da ostanejo tudi v javnem življenju vedno in povsod poborniki jugoslovenskega nacionalizma, t. j. jugoslovenskega unitarizma, pa se pri tem tudi zavedajo, da so v vsakem oziru odgovorni organizaciji NO, kateri pripadajo kot disciplinirani člani.

Če je torej NO kot nacionalistična organizacija ne le nepolitična, marveč naravnost protipolitična, kolikor se pod besedo politika razume partizanstvo, če stoji NO vsled tega svojega principijelnega stališča direktno v sovravnem stavu proti vsem dosedanjim in pa sedanjim političnim formacijam, ki so naš narod le razdvajale in že vsled kvalitete svojih voditeljev in funkcionarjev niso sposobne sprovajati ono veliko delo, katero je pokrenil blagopokojni kralj s 6. januarjem 1929, pa seveda NO neče onemogočiti zanesljivim svojim članom, da se na lastno odgovornost in le kot zasebniki brez vsake zveze z NO udeležujejo po svojem lastnem razpoloženju in da zasledujejo svoje nacionalistične cilje na oni način, ki se jim zdi najbolj primeren. NO oni način, ki se jim zdi najbolj primeren. NO seveda budno zasleduje delo vseh onih svojih članov, ki so se prostovoljno spustili v politično gibanje in ima toliko moči, da to svoje nadzorstvo tudi uspešno izvršuje. Temu je dokaz naša prošlost, to bo dokazala NO tudi v bodočnosti. Vsem nam je prvenstven interes naroda in države, ki se ga da zaščititi le z striktnim provajanjem jugoslovenskega unitarizma in domišljamo si lahko, da smo ravno mi med onimi redkimi Jugoslovenci, ki nismo nikdar menjali svojega naziranja in smo v resnici ostali zvesti jugoslovenski ideologiji najboljših svojih prednikov.

V zadnjem času se nas skuša spravljati v zvezo s pokretom dr. Mačka ali kot pravi »Slovenec« dr. Doboviška v Dravski banovini, to pa na podlagi okolnosti, da se pojavljajo v tem pokretu tudi imena nekaterih Odboranašev. Veseli nas sicer, da javnost s toliko pazljivostjo zasleduje delo NO in posameznih njenih članov, ker nam je to dokaz, da NO danes nekaj pomeni in da je njeno postojanje za marsikoga zanimivo. Toda kljub temu moramo odklanjati vsa taka sumničenja, ki kažejo popolno nerazumevanje temeljnih principov in ciljev NO. Če je odklanjala in odklanja NO stike z drugimi političnimi formacijami, je le logično, da jih odklanja tembolj s pokretom dr. Mačka oz. dr. Doboviška, kar je tako samoposebi razumljivo, da bi nam tega ne bilo treba niti zanikati. Če poudarimo to, storimo to le vsled dejstva, ker vemo, da se z raznih strani sumniči in ovaja nas in naše vidnejše funkcionarje, da igrajo dvojno igrro, da hočejo tudi oni sodelovati v razkranjanju našega naroda in da hočejo po svetlih vzorih raznih političnih voditeljev tudi oni ribariti v kalnem. Vsem prijateljem in neprijateljem, naj bo v pomirjenju ali razočaranju povedano, da NO nima niti najmanjšega povoda pljunuti na vse svoje tradicije in na svojo svetlo prošlost.

Mirno lahko rečemo: »Kvišku glave, bratje, bliža se ura vašega odrešenja!« Takrat, ko bo prišla ura odrešenja, bomo govorili o vsem jasno in odločno, pa bomo povedali v dneh naše svobode to, česar danes povedati ne moremo.

I. C.

Hrvatsko vprašanje

(Nadaljevanje.)

Kdor se hoče približje zanimati za stališče, ki ga zavzemajo Hrvatje sami z dr. Mačkom na čelu glede vsebine hrvatskega vprašanja in načina njegove rešitve, ta bo moral predvsem ugotoviti, da obstoja tozadevno vsaj danes popolna neizvestnost, skoraj da tajinstvenost. Na vprašanje, kaj pravzaprav hočejo, formulirajo Hrvatje svoje zahtevo z geslom »Svobodna Hrvatska«, kaj pa razumejo pod tem geslom, kaj bi bilo treba preurediti v državi in njeni upravi, da bi bil ta ideal za Hrvatje dosežen, tega ne pove nihče. Nekari molče, ker si sami niso na jasnem, kako bi naj prav za prav izgledala ta Svobodna Hrvatska, ekstremni elementi molče, ker se zavedajo, da gredo njihove misli tako daleč, da niso združljive z obstojem enotne države, tretji, kolikor toliko se trezni elementi pa molče, ker nimajo poguma, da bi izrekli svoje trezne nazore. Vedo namreč, da bi jih razpaljene in demagoško zavajane mase pregazile in vrgle z njihovih sedanjih stolčkov.

Treba je torej poseči v prošlost, če hočemo nekoliko jasneje presojati situacijo, ki jo označuje sedaj veliko preveč obravnavani hrvatski problem. Pri tem se moramo baviti zlasti z nazori onega Stjepana Radića, ki velja še danes kot idol vseh pravovernih Hrvatov in čegar ideologija je baje še danes mero-dajna za mišljenje in delovanje njegovih naslednikov oz. izvrševalcev njegove oporoke.

Kako je torej Stjepan Radić sam gledal na ta vprašanja? Ko so padli poleti 1928 strelci Puniše Radića v takratni Narodni skupščini in izzvali najtežje reakcije s strani takratne hrvatske delegacije, se je ponovno javil k besedi ravno dr. Maček ter v imenu ranjenega Stjepana Radića proklamiral stališče hrvatskega naroda. Navedemo nekaj odstavkov iz teh njegovih izjav.

Jugoslovenstvo Stjepana Radića

Dr. Maček je v svojem govoru karakteriziral stališče svojega voditelja Stjepana Radića na sledeč način:

»Stjepan Radić, vsečlovek in Vseslovan, je moral biti tudi Jugosloven, toda njegovo jugoslovenstvo ni nikdar pomenilo in tudi ni moglo pomeniti organiziranja medsebojne borbe med južnimi Slovani, marveč bratstvo in ljubezen svobodnih južnih Slovanov, Hrvatov, Slovencev, Srbov in Bolgarov, svobodnih ne samo napram tretjim, marveč tudi v medsebojnih odnosih. Vsled tega njegovo jugoslovenstvo ni bilo nikdar neka meglena abstrakcija, marveč stvarnost, vsebovana v ideji državne skupnosti, sestavljene iz svobodnih, enakopravnih držav, svobodnih južnih Slovanov.«

Tej, po dr. Mačku samem še za časa življenja Stjepana Radića, podani definiciji jugoslovenskega problema bi bilo treba dodati le še to, da se je dr. Maček, kot znano, nedavno izrazil, da smatra jugoslovenstvo ne kot nekaj abstraktnega, kot je to rekel Radić, marveč kot neko fikcijo. Imamo torej dve stališči najmerodajnejših oseb hrvatskega gibanja, ki se dejansko ne zlagata, sta si pa edini v tem, da negirata edinstvo jugoslovenskega naroda, ki po obeh mnenjih sploh ne obstoja ali vsaj še ne obstoja. Ali gre v obeh primerih samo za stilistične finese oz. izbegavanje jedra problema samega ali pa gre za resnično in ustaljeno naziranje, o tem je težko soditi. To tem težje, ker se z drugih, dr. Mačku blizu stoječih strani povdaja, da beseda o fikciji ni tragična, ker jo je treba razumeti le v tem smislu, da narodnega edinstva sicer še ni, da pa je narodno edinstvo cilj, za katerim streme in ugotovijo kot končni uspeh »jugoslovenskih narodov« doseči tudi Radićev, oz. Mačkovi Hrvatje. Kdo ima prav, to bo pokazala bližnja bodočnost, ko bo razvoj dogodkov primoral dr. Mačka, da bo moral urbi et orbi definirati stališče in navesti vsebino gesla Svobodna Hrvatska. Ni namreč dvoma, da se današnje neizvestno stanje ne da več podaljševati in da stojimo pred dogodki, ki bodo zahtevali popolno jasnost! Na kaj opiramo to svoje prepričanje, o tem zaenkrat ne moremo pisati, vemo pa, da se ne motimo, če trdimo, da bodo že bližnji meseci prinesli v tem oziru ono jasnost, ki je danes ni! Dokler pa te jasnosti ni, se pač lahko govori o hrvatskem vprašanju, ne more pa se govoriti o reševanju tega vprašanja.

Svobodna Hrvatska

Tudi v tem oziru moremo citirati besede dr. Mačka, ki jih je govoril pred sedmimi leti v Narodni skupščini.

»Pojem svobodne Hrvatske izključuje

možnost take zajednice, ki bi pomenila omejitve njene svobode, pa naj bi nastopila ta omejitev v korist kateregakoli člana zajednice kot take. Pa tudi v korist državne zajednice ne more Hrvatska omejiti svoje svobode preko mej, ki bi pomenile zoževanje pravice svobodnega hrvatskega naroda, da sam s seboj upravlja kot enakopraven član zajednice.

Zajednica se ne ustvarja in v zajednico ne vstopa nihče zato, da izgubi svobodo, marveč zato, da okrepi garancije svoje svobode in svojega svobodnega nacionalnega napredka. Vsaka drugače urejena zajednica sploh ni zajednica, marveč organizirana tiranija, ki nima pravice do obstoja in mora prej ali slej propasti. Ta vera v propast organizirane tiranije izvira za Stjepana Radića in njegovo stranko iz vere v zmago pravice nad krivico.

V svobodni Hrvatski ne sme biti niti zapostavljenih, kaj šele tlačanih. V njej mora vladati ravnopravnost za Srbe, ki žive v Hrvatski. Saj je Stjepan Radić v začetku svojega delovanja vstavil v svoj program tudi točko: Hrvatje in Srbi so en narod in se morajo sporazumevati zlasti tam, kjer žive skupno.

Tudi te izjave so pitjiški izreki, ki se jih da razlagati na vse mogoče načine in se da z njimi žonglirati tako ali drugače. Sploh je treba ugotoviti, da je ravno ona meglenost, ki sta jo očitala jugoslovenskim nacionalistom in po njih zastopani jugoslovenski ideologiji Stjepan Radić in dr. Maček, naravnost neločljiva od vseh političnih izjav, ki smo jih do danes čitali oz. čuli iz ust teh hrvatskih voditeljev samih o pojmu hrvatsva in samostojne Hrvatske. Razpravljati danes v teh težkih časih o pojmi, ki spadajo v področje vsečlovečanstva, je nekoliko nesmiselno, ko imamo nebroj drugih težjih problemov, od katerih zavisi naše vsakdanje življenje in jih je treba vsled tega prvenstveno rešiti baš zato, da bomo lahko potem sili in zadovoljni z notranjo ureditvijo naše države prešli na reševanje teh splošno človeških in splošno slovenskih problemov.

Teh par citatov zadošča za dokaz, da Hrvatje sami in voditelji hrvatskega naroda do danes še niso ustvarili, vsaj pa niso iznesli one stvarne podlage, na katero bi se lahko oprlo praktično reševanje hrvatskega problema. Kam vodi zelena teorija in globokomno pritegovanje »splošnih« principov pri reševanju problemov, ki so nujni, ker zadevajo vitalne interese naroda in države, vidimo, če na kratko registriramo pojem

zgodovinskih individualnosti.

o katerih je tudi že govoril dr. Maček na sledeč način:

Pohorska deklaracija

Sredi tega meseca so se sestali v planinskem domu mariborskega gosp. župana nekateri predstavniki jugoslovenske politike iz Savske, Primorske in Dravske banovine. Predvsem sta bila navzoča zamenika kraljevskih namestnikov gg. Banjanin in dr. Peter Zec, dalje dr. Svetislav Popović, dr. Albert Kramer, dr. Grga Andjelinović in drugi. Sestanku je predsedoval dr. Kramer in komunique, ki je rezultat teh razgovorov se glasi:

»Zavedajoč se odgovornosti, ki jo ima do naroda in svojih somišljenikov, se je zbrala na predhodni sestanku dne 19. in 20. avgusta t. l. na Pohorju skupina političnih osebnosti iz Dravske, Savske in Primorske banovine in je v prijateljskem krogu pretresala politični položaj, ki je nastal v državi po petomajskih volitvah. V teku razgovora se je enodušno ugotovilo, da so politične in gospodarske prilike v narodu, zlasti pa one na kmetih, težke in da zahtevajo, da se brez odlaganja prične z njihovo ureditvijo.

V skladu z zgodovinskimi razvojem jugoslovenske misli in dosledni svojemu dosedanjemu enodušnemu delovanju, so bili vsi prisotni enodušnega mišljenja, da tvori edini izhod iz te politične in gospodarske krize izvajanje čiste in iskrene jugoslovenske politike, kakršno je kot osnovno vsega našega narodnega in državnega življenja proglasil kralj Ujedinitelj.

Srbi, Hrvati in Slovenci so v etičnem oziru en narod in v skladu s tem more edino prava jugoslovenska misel biti soliden temelj za napredek nacije in razvoj države. Narodno edinstvo je čvrstvo notranje, po usodi povzro-

»Hrvatska bo vodena od nazorov Stjepana Radića vodila borbo ne samo za svojo lastno svobodo in ravnopravnost, marveč tudi za svobodo in ravnopravnost vseh drugih historičnih oz. nacionalno-političnih individualnosti. Ne samo radi tega, ker je enakopravnost in svoboda vseh stvarna garancija njene lastne svobode, marveč tudi vsled tega, ker zahtevata to njeno človečanstvo in njena ljubezen napram svobodi vsakega drugega in njena pravica, da izvojuje tudi za svoje soborce v borbi za svobodo isto usodo kot sama sebi. Te borbe Hrvatska ne bo opustila niti tedaj, ko bo dosegla svobodo za sebe.«

Igračkanje s pojmom historičnih individualnosti je nekoliko smešno in vodi do nemogočih posledic. Vsi še vemo, kako so zorele v decembru 1932 razne punktacije. Zagrebški so se pridružile ljubljanske, tem so sledile sarajevske, dobili smo še novosadske. In tako se je tudi letos pojavil g. Kostić, ki nam je na nekem političnem zboru postavil tezo o posebnih individualnostih Vojvodincev. Opasna je ta zadeva pa še prav posebej za Hrvatje same. Dosledno izvajanje principa historičnih individualnosti dovede namreč do zaključka, da vsebuje tudi hrvatski narod nebroj takih individualnosti, da torej hrvatskega naroda kot celote prav za prav ni. Brezdvoma predstavljajo Dalmatinci tako individualnost. Hrvatje iz hrvatskega Primorja so nekaj čisto drugega kot Hrvatje iz Zagreba in okolice, kjer dominirajo pohrvačeni Slovenci. Isto velja za Bosanske Hrvatje, Bunjevce itd. Da obstojajo te historične individualnosti, to dokazuje hrvatski jezik sam, saj imamo čakovec, štokavce in kajkavce, poleg tega ekavce, ijekavce in ikavce, ki se ne razlikujejo samo po uporabi posameznih besed in izgovorjavi posameznih vokalov, marveč še po drugih zelo značilnih znakih! Logično bi moral torej dr. Maček zavzeti stališče, da je treba iz vseh teh »historičnih individualnosti« stvoriti predvsem enoten »hrvatski narod«, ker do danes takega enotnega hrvatskega naroda ni in je le fikcija, če se govori o njem. Seveda bi morali potem tudi naši ljubi slovenski separatisti načeti vprašanje historičnih individualnosti med nami, Slovenci, pa začetni šele z delom v to svrhu, da ustvarijo iz Primorcev, Kranjcev, Štajercev, Korošcev, Prekmurcev itd. enoten »slovenski narod«.

To so logične dedukcije meglenih teorij naših separatistov, pa naj sede v Zagrebu ali Ljubljani, ki vodijo do absurdnosti in kažejo, da se z ljudmi, ki postavljajo take teze še 17 let po osvobođenju in ujedinenju, sploh ne da praktično razpravljati.

čene povezanosti Srbov, Hrvatov in Slovencev in prepričanje, da tvorimo vsi eno edinicco, katere niti eden del ne bi mogel živeti svobodno in neodvisno življenje ter izven te celine razvijati svojih kulturnih in gospodarskih sposobnosti. Samo v edinstvu nacije imajo po edini deli naroda možnost, da razvijajo svoje posebne kulturne tekovine in očuvajo svoje tradicije, povezujoč jih s tradicijami narodne celote.

Jugoslovenci kot narod se morejo razvijati samo v unitaristični državi. Nosilec državnosti je ves naš narod, t. j. Srbi, Hrvati in Slovenci kot ena politična edinicca, zbrana okrog svojega kralja. Praktičnost to zahteva, da se na eni strani državna politika ne sme in ne more voditi pod pretežnim vplivom samo enega dela naroda, a na drugi strani, da se ne more noben del naroda otrestiti obveznosti, ki jih ima napram celoti. Vprašanja, ki nimajo splošno državnega značaja, se morajo reševati po pokrajinah (regionalno), uveljavljajoč pri tem do skrajnih meja načelo dekoncentracije oblasti in decentralizacije uprave v banovinah z izgrajeno in finančno zasigurano samoupravo.

Razmere v gotovih delih našega naroda in v nekaterih pokrajinah naše države zahtevajo posebno pozornost tako države, kakor tudi narodne celote. Tako zahteva interes države in naroda, da se skupina vprašanj, ki so znana pod nazivom »hrvatsko vprašanje«, čimprej reši. Vsak poskus, da se ta problem reši v skladu s splošno narodnimi in državnimi interesi in naj prihaja od katerekoli strani, bodo jugoslovenski nacionalisti vestno

in nesebično podpirali. Pri tem pa trdno verujejo, da se problem more pravilno rešiti samo v okviru jugoslovenske politike in v skladu z načelom narodnega in državnega edinstva. Samo v resnično jugoslovensku in v unitaristično urejeni državi je mogoča polna in prava ravnopravnost vseh delov naroda in vseh krajev države.

Metode dela, s katerim naj se dosežejo urejene razmere v državi, niso načelno vprašanje, nego vprašanje praktične dnevne politike. Jugoslovanski nacionalisti smatrajo, da je v to svrhu v vsakem primeru potrebno sodelovanje vsega naroda kot celote. Dosledno temu odklanjajo na eni strani politično delo na temelju odkrite in prikrite obnove starostrankarskega sistema, kakor se na drugi strani zavarujejo proti terorističnim metodam, naj prihajajo od katerekoli strani.

Da ta načela in politika, ki jo mi zastopamo, pridejo do izraza, je potrebno, da se vsi oni, ki žele sodelovati v okviru te politike,

brez razlike plemena, vere in stanu zbero v enotno nacionalno fronto.

Tej deklaraciji, ki jo moremo samo pozdraviti, ni česa dodati. Vidi se na prvi pogled, da so jo sestavljali odkriti Jugoslovani in rutinirani politiki. Iz njene vsebine je razvidno do kod in v čem more pustiti nacionalna politika. Seveda je drugo vprašanje, kako se bo obneslo izvajanje te deklaracije v praksi. Ako hočejo tvorci teh misli res uspeti, potem bodo morali nekateri od teh na terenu pač prepustiti delo mlajšim nacionalistom, ki so pokazali doslej dovolj borbenosti in odločnosti pa so bili samo zavirani od posameznih činiteljev. Danes je pač tak čas, da mase ne bodo letele skupaj, če samo kak general zatrobi zbor, treba bo žilavega in trdnega dela, da se v jugoslovenskih vrstah ohrani vsaj najborbenejši del zdravega elementa. To velja predvsem na Dravsko banovino.

Plemenske zastave

(Nadaljevanje)

Narod instinktivno čuti v sebi slovansko poslanstvo, ki je človečanski in moralni občutek. Ko so prilike v državi take, da ta njegov občutek zadovoljuje, potem ne uspevajo nobene nasprotni, protislovenske in protinarodne sile, čeprav se poslužujejo kakršnihkoli fraz o hrvaštvu ali čem drugem. Toda, če so prilike slabe, če zemlja ne upravlja dobri in pošteni, temveč pokvarjeni in nesposobni, če se korupcija nekaznovana širi, če se ne postopa proti vsem enako, če se daje nekaterim vse, drugim pa ničesar, — potem je teren ugoden, da se mase odvajajo od prave in edine poti, ki jim jo je določila previdnost in da se zbirajo pod plemenskimi zastavami. In to ni toliko iskren odziv tistim silam, ki pod plemensko oznako utihotaplja v naš narod tuje interese in s tem njegovo propast, temveč je protest proti nepravilnostim in neredom v državi in proti njenim slabim upraviteljem.

Še o našem stališču

V svojem prejšnjem članku smo zapisali nekaj principijelnih opazk glede razmerja napram našim kočevskim Nemcem. Dolžni smo poučiti v tem oziru povsem točno vso ono slovensko javnost, ki sploh še da nekaj na nacionalni ponos in še ni padla na nivo nacionalno popolnoma apatične mase. Kje so vzroki, da je tako korektna organizacija, kot je bila vedno in je tudi še danes NO, smatrala za potrebno, da ravno v teh težkih časih pokrene kočevsko vprašanje ter z vsem povdarem izjavi, da ne bo mirovala, dokler to kočevsko vprašanje ne bo rešeno na način, ki odgovarja ugledu in ponosu nas Slovencev kot polnopravnega in enakovrednega dela jugoslovenskega državnega naroda?

Že par let zasledujemo za nas ponižujoč pojav, da zahajajo med kočevske Nemce razni gostje ter preživljajo na naši lepi kočevski zemlji svoje počitnice. Gostoljubnost nam je prirojena in vsled tega ni bilo nikogar, ki bi temu oporekal. Zal pa ti gostje niso hodili samo na počitnice, marveč so začeli izvajati propagando med kočevskimi Nemci, prirejati tečaje in širiti narodnosocijalistično ideologijo med našo nemško narodno manjšino. Posledice teh tečajev so čutili naši slovenski domaćini, ki so bili vedno lažje izzivani in poniževani, pa niso imeli nikogar, ki bi jih zaščitil. Kočevski Nemci so postali tako domišljavi in prepotentni, da so si dovoljevali javno povdarjati, da je kočevska zemlja nemška in da je Slovenec samo gost na tej nemški zemlji!

Da bi bil uspeh popolnejši, je bila pokrenjena akcija, ki naj bi omogočila mlajši kočevski generaciji stalna potovanja v Nemčijo. Samo letos je dobilo preko tristo kočevskih Nemcev dovoljenje, da gredo na jesen in preko zime »krošnjarije« v Nemčijo. Kandidatov je bilo okoli 1500, le petina je bila tako srečna, da je bila deležna dovoljenja. Kako pa je bila izbrana ta petinka? Če bi odločala pri tem res le dejanska potreba in bi dobili to dovoljenje najbednejši, bi nihče ne mogel imeti ničesar proti temu. Obstoj pa posebno vodstvo kočevskih izseljencev za Nemčijo, ki izdaja dovoljenje za »krošnjarije« v Nemčijo le takim zanesljivim kočevskim Nemcem, ki se odlikujejo v borbi proti Slovincem, pri tem pa pridejo v poštev predvsem oni, ki obetajo postati dobri agitatorji nacionalnega socijalizma med našo nemško manjšino.

Na razpolago imamo seznam onih, ki se pripravljajo to jesen na »krošnjarije« v Nemčijo, pa vidimo, da so med njimi večinoma dobro situirani posestniki in obrtniki, gostilničarji in trgovci, katerim zaslužek s krošnjarijem v Nemčiji ni potreben za njih

eksistenco. Povemo lahko javno, da vlada vsled tega med večino kočevskih Nemcev samih velika nevolja. Vsi resnični reveži, katerim bi krošnjarije v rajhu v resnici pomagalo, so bili skoraj dosledno odklonjeni in tako so ti bedni kočevski kmetje danes najbolj nezadovoljni s postopanjem svojih lastnih voditeljev.

Ko so se lanski krošnjariji vrnili iz Nemčije, niso prav nič prikrivali, da so imeli neposredno po svojem prihodu v Nemčijo in neposredno pred svojim povratkom v Jugoslavijo dva štiridnevna tečaja, v katerih so jim voditelji narodno socijalističnega pokreta predavali, kako naj delujejo, da bodo obdržali kočevski Nemci svoje današnje posestno stanje, da morajo to stanje še razširjati potom nakupovanja razpoložljivih slovenskih posestev, da se morajo širiti zlasti proti jugu, da se morajo osvoboditi vseh slovenskih hranilnic in upnikov itd.

V Borovcu se je vršil par let zaporedoma pred očmi vseh oblasti tečaj za narodno socijalistično propagando med našo nemško narodno manjšino. Ta tečaj je bil sedaj vendar enkrat likvidiran, toda prenešen drugam. — Nekje na Pohorju v bližini Zreč pri Poljčanah se vrši sedaj v največji tajnosti tečaj za dekleta, prirejen od mladinske sekcije Kulturbunda. Tega tečaja se udeležuje tudi nekaj deklet iz Kočevja, ki niti vedela niso, kam jih je odpeljal avtobus iz Kočevja. Dne 28. avgusta t. l. se je začel že drugi tak tečaj, na katerega so bila poslana zopet nova dekleta iz kočevskega otoka in iz drugih krajev Dravske banovine. Vsa dekleta gredo z nahrbtniki na »Sommerfrische«, iz katere se pa po dobjenih direktivah sploh ne smejo javljati niti svojim domaćim.

Omeniti moramo tudi še, da pošilja Kulturbund iz naše banovine v Nemčijo »Jugoslawische Hitlerjugend« in vemo, da je odšlo ravno zadnje dni iz Konjice več mlajših fantov nadaljevat svoje »studije« v Nemčijo. To so vzroki, ki nam nalagajo imperativno dolžnost, da zasledujemo vestno vsak korak Kulturbunda in njegovih voditeljev, ki se naj zavedajo, da so jugoslovanski nacionalisti še vedno tako borbeni kot so bili nekdaj in da ne bodo pustili pod nobenim pogojem gaziti ugleda in časti lastnega naroda. Pripravljeni pa so na vse mogoče koncesije takrat, kadar bodo zaščitene osnovne nacionalne pravice našim koroškim Slovincem v Nemški Avstriji ter Lužiškimi Srbom in Poljakom v Nemčiji in kadar bosta Nemška Avstrija in Nemčija dovolili, da bomo smeli tudi mi jugoslovanski nacionalisti prirejati jugoslovenske tečaje med našimi brati v Nemški Avstriji in v Nemčiji.

I. C.

darske in kulturne probleme, ki tarejo poedine obmejne kraje.

V dogovoru z ljubljanskimi predstavniki Narodne odbrane, priporočamo vsem svojim odborom in članom, da smatrajo odslej tednik »Pohod« za skupno glasilo Narodne odbrane v Dravski banovini in da ga vsestransko podpirajo, zlasti, da nabirajo naročnike in skrbijo za dobre dopisnike.

Oblastni odbor NO, Maribor.

Kaj bo z izvozom sadja in živine?

Bližamo se času, ko pričanja v normalnih letih najživahnejši izvoz sadja. Četudi izgleda, da bo vsaj letos sadje imelo nekoliko boljše ceno, vendar z nekako »tesnob« gledarja v bodočnost. Kolikor vidimo, izgledov za izvoz sadja v Avstrijo ni posebnih. Nemčija nam pač dovoljuje neke kontingente, vendar so dosedaj javljene številke še vse premajhne, da bi mogli upati, da bi se cene sadju vzdržale na zaželeni primerni višini. Tudi na izvoz proti jugovzhodu smo gojili precejšnje nade, toda oni, ki so si za ta izvoz dali mnogo truda in ki so v takem srečnem položaju, da bi na jugu in vzhodu mogli dobiti največje zaupanje tamkajšnjih velikih trgovcev — žal niso mogli toliko uspeti, da bi bili tudi osebnostno prišli z merodajnimi činitelji v inozemstvu v potrebni stik in tako izgleda, da z izvozom našega sadja na jug in vzhod za letos najbrže ne bo nič. Ne razumemo, zakaj in kako se je moglo zaprečevati potovanje v inozemstvo človeku, ki je največ storil in ki je najprimernejša oseba za navezovanje najboljših stikov na jugu in vzhodu.

Kar se nemških kontingentov tiče, moramo pač reči, da nas boli, da je dovoljen uvoz v Nemčijo le bolj za navadnejše, merkantilno sadje, za nepakovano sadje, medtem, ko je dovoljen uvoz pakovanega sadja prav malenkostna. Navadno merkantilno blago se tudi v Nemčiji ne plača kaj posebno dobro in torej tudi nakupovalci pri nas ne bodo mogli plačevati dobrih cen. Za pakovano sadje pa je račun čisto drugačen. Mislimo, da bi se oblast in sadjarska združenja bili morali pobrigati, da se dosežejo večji kontingenti tudi za pakovano, kvalitetno blago, ki kaj vrže.

Ko bomo po končani izvojni sezoni pregledovali izvozno bilanco glede prometa v sadju, se bojimo, da bodo številke doseženega izkupička rade veliko manjše, kakor se jih izdaj v dobri nadi napoveduje. Z navadnim blagom jih bomo bržčas prav težko dosegli, dočim bi povečani kontingent za pakovano sadje lahko prav znatno to število povečal. Ako bi se merodajni činitelji zelo zavzeli, smo prepričani, da se bo dal doseči večji kontingent za pakovano sadje in s tem tudi večji ne samo običajno trgovinski, nego tudi dejanski, narodno-gospodarski uspeh. Ni namreč vseeno, če izvozimo cele gore sadja po nizki ceni, nego je za ta uspeh v veliko večji meri merodajen izvoz kvalitetnega blaga, ki vendar ima tako ceno, da je možno misliti tudi na kakšno rentabilnost sadjereje, kar šele bi pomenjalo ne samo trgovinski, nego tudi narodno-gospodarski uspeh. Z izvozom pretežno običajnega blaga bomo pač dobili nekaj denarja v državo, toda vprašanje je, če bo pri obstoječih cenah pridelovalec prišel na svoj račun.

Še bolj pa nas skrbi, kako bo z izvozom naše živine. Ta skoraj popolnoma stoji. Naš notranji trg premalo rabi in tudi nima prave kupne moči. Prva košnja je bila večinoma bolj slaba, otave ponekod ne bo nič ali pa vsaj zelo malo. Bati se je, da bodo morali živinorejci prekomerno potiskati posebno gove-

jo živino na trg in tako utegne cena, ko bo šla pašna doba proti koncu — samo na škodo živinorejca zelo pasti. Že sedanje cene goveje živine so obupno slabe. Ako pa se pritok goveje živine na trg pod jesen poveča in pospeši, utegnemo doživeti za živinorejca prav bridke čase. Na to je misliti že sedaj, in bi nujno bilo ukreniti, da se odpre in poživi izvoz goveje živine.

So neke države, ki pravijo, da so naše velike prijateljce, pa iz leta v leto vidimo, da mi od teh držav razmeroma veliko kupujemo, one od nas pa ne dosti več kakor nič. Ne bomo rekli, da naše govedo, posebno kadar bi se ga izvažalo v zaklanem stanju, vedno kar a priori odgovarja zahtevam dotičnih tržišč, toda, če se le nekoliko potrudimo in doma stvar nekoliko uredimo, bi tudi tem zahtevam lahko ustregli. Za to je potrebno dvojje. Prvič, da se najde po možnosti kake prevozne olajšave s strani takih prijateljskih držav, predvsem pa resnična pripravljenost za odvzem naše goveje živine, ki je vsaj v naši banovini pač taka, da bi mogla ustrezati tudi inozemski razvajanosti, ako se nekoliko potrudimo in organiziramo nje zbiranje. Drugo, kar je pri tem vprašanju bistvene važnosti je to, da bi se nekdo pač moral lotiti organizacije tega zbiranja in z velenakupci v inozemstvu stopiti v stik ter dogovoriti z njimi stalne dobave. Mislimo, da bi za izvoz iz naše banovine pač mogla marsikaj storiti naša Kmetijska družba v svojo korist in v korist živinorejcev, ako bi se stvari resno in s pravi razumevanjem prijala. Seveda bi tudi oblast morala tu pomagati in v inozemstvu pot uglediti takemu izvozniku kakor bi Kmetijska družba v danem slučaju lahko bila. Oblast, ki bi se sklicevala na stalno pasivnost naše trgovinske bilance napram nekim prijateljskim državam, prav gotovo ima pri rokah toliko možnosti, da bi jih moralno prisilila prijateljstvo povračati s prijateljstvom. To toliko bolj, ker vse države civiliziranega sveta najenergičneje stremijo za izravnavanjem svojih trgovinskih bilanc najprej med prijatelji in potem tudi z onimi državami, od katerih kupujejo pač karkoli. Mi, ki smo gospodarsko že tako ubožnani, si pač ne moremo dovoljevati luksuza, da bi še nadalje od nekih prijateljskih držav samo uvažali in k njim skoraj nič izvažali, torej pustili teči naš denar samo k njim, ne da bi se pobrigali za to, da ga od njih tudi dobimo vsaj toliko nazaj s tem, da kupujemo naše blago. Naj mislijo kaj prijatelji o nas karkoli hočejo, zahtevati moramo od njih tudi v gospodarskem oziru zvestobo za zvestobo in prijateljstvo za prijateljstvo. Argumentom, ki jih dikтира naša najprimitivnejša gospodarska dolžnost napram lastnemu narodu, mislimo, da morajo verjeti naši inozemski prijatelji, stvar uvideti in jo upoštevati, ali pa moramo izvajati posledice. Ne mislimo, naj bi se od naše strani začelo kazati neko animoznost napram nekim prijateljskim državam, nego to nam je pred očmi. Da jih opozorimo na njihove dolžnosti, ko z našim blagom nikamor ne moremo in ko nam tako zelo manjka denarja.

Rezultati ljudskega štetja v Avstriji

Koroški Slovenec poroča:

»Od 6.760.233 prebivalcev naše države je 6.468.014 avstrijskih državljanov, 270.543 inozemcev ter 18.762 brez državljanstva. Po narodnosti se razdelijo sledeče: 6.584.547 Nemcev, 48.251 Čehov, 3615 Slovakov, 31.703 Slovencev, 42.354 Hrvatov torej skupno 125.923 Slovanov, razen tega 18.076 Madžarov, 7027 cigánov, 16.290 je druge narodnosti in pri 8370 osebah se narodnost ni mogla dognati. Skupno s temi zadnjimi je v Avstriji 175.686 Nemcev. Od teh je 126.478 domaćinov, 45.947 inozemcev in 1609 brez državljanstva. Slovencev je torej 31.703, med temi 26.298 domaćinov, 5290 inozemcev in 88 brez državljanstva. Največ Slovencev živi na Koroškem,

namreč 26.796, od teh 24.857 domaćinov, 1885 inozemcev ter 39 brez državljanstva. Štajerska ima 2839 Slovencev (1002 domaćinov, 2393 inozemcev in 35 brez državljanstva), sledi Dunaj s 525 Slovenci (227 domaćinov, 292 inozemcev in 5 brez državljanstva), potem Nižja Avstrijska z 214 Slovenci (94 domaćinov, 113 inozemcev in 7 brez državljanstva), slednjič Gradišćanska s 102 Slovincema, od teh 38 domaćinov in 64 inozemcev. Kar je še Slovencev v Avstriji, živijo v ostalih zveznih deželah.

To so seveda oficijelni rezultati, znano pa je, da se je ljudsko štetje vršilo na Koroškem pod najhujšim terorjem in da so se zaradi tega Slovenci upravičeno pritožili na Društvo narodov.

Položnice

smo priložili onim izvodom te številke, ki smo jih pričeli pošiljati na nove naslove. Naročnina za »Pohod« znaša letno Din 40— in je tako malenkostna, da jo lahko zmore prav vsakdo. Ne pozabite, da je »Pohod« edino nacionalno glasilo v Dravski banovini, ki ni še nikoli menjalo svoje linije, ali kupčevalo z nacionalno idejo. Ne pozabite, da je »Pohod« od vseh političnih strank in veljavno neodvisen list. Naročajte, čitajte in dopisujte!

»POHOD« živi samo od naročnine!

Gibanje zavarovanih nameščencev in delavcev v mesecu juniju 1935

V mesecu juniju 1935 je bilo zavarovanih v celi državi pri mestnih organih Okrožnega urada za zavarovanje delavcev 585.130 delavcev in namešč. (424.855 moških in 160.255 žensk). To število izkazuje porast napram problemu mesecu za 18.391 članov in napram istemu mesecu v l. 1934. za 16.498. Največji dvig zaposlenih izkazuje Okrožni urad v Splitu za 3.000, v Sarajevu za 2.700 in v Subotici za 2.200. Pri privatnih društvenih bolnišnicah blagajnah izkazuje največji porast blagajna Trgovskega bolniškega podpornega društva v Ljubljani (za 570 članov).

V mesecu juniju t. l. je znašalo število zavarovalnih delavcev in nameščencev s stalnim in trajnim zaslužkom do Din 8— 76.375, z zaslužkom Din 8— do 24— 283.384, preko Din 24— do 34— 95.241, z zaslužkom Din 34— do 48— 62.107 in preko Din 48— 68.082 člani. Povprečna zavarovalna mezda je znašala Din 21-56, t. j. za 65 par nižja kot je lansko leto. Celokupna zavarovalna mezda je pa znašala 315.036 milijonov dinarjev in je bila ista kot mezda v l. 1934.

„SLAVIJA“

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA D. D. V LJUBLJANI

zavaruje

pod najugodnejšimi pogoji:

proti požaru, vlomu, razbitju stekla, transporte, automobile, zakonito odgovornost, nesreče na potovanju, življenje, posmrtnine i. t. d.

CENTRALA ZA CELO JUGOSLAVIJO

v LJUBLJANI - Gosposka ulica 12 - Telefon štev. 21-76 in 22-76

Jadranska razstava

»Naš Jadran« v Ljubljani. Kdor želi imeti jasno sliko o lepota in bogastvu našega Jadrana, naj prihi od 5. do 16. septembra t. l. v Ljubljano, da vidi veliko pomorsko razstavo pod naslovom »Naš Jadran«. Oblastni odbor Jadranske straže in Ljubljanski velesejem že skoro leto dni delata na organizaciji te zelo zanimive in za gospodarski razvoj našega Jadrana važne razstave. Udeleženci kongresa Jadranske straže in obiskovalci Ljubljanskega velesejma bodo imeli priložnost, da v kratkem času spoznajo ne samo delovanje naše velike organizacije Jadranske straže za propagando Jadrana, ampak da spoznajo tudi bogastvo Jadrana v vsakem pogledu. Naša hrabra vojna mornarica je posvetila vso svojo pozornost, da v velikem posebnem oddelku sodeluje z zanimivim materijalom, ki kaže obrambno delo na našem Jadranu. Vsak posestnik se bo zamogel seznaniti z zgodovino, zemljepisom, meteorologijo, jamarstvom, z rastlinstvom in živalstvom, pestrostjo in slikovitostjo narodnih noš in običajev ter z razvitkom pomorskega prometa kakor tudi tujkega prometa na našem Jadranu. Posebne oddelke tvorijo umetnostna razstava »Naše morje«, gospodarski razvoj našega Jadrana ter raznovrstne žive morske ribe in druga bitja iz dna morja. — Obiskovalci imajo na železnih polovnično vožnjo, tako, da je tudi najširši javnosti omogočen ogled prireditve. Na odhodni železniški postaji je treba poleg celega voznega listka kupiti še rumeno železniško izkaznico za Din 5.—, ki potem v zvezi s potrdilom o obisku velesejma velja za brezplačen povratek.

Razstava ovc in koz. Da se vzbudi večje zanimanje za ovčerejo in kozjerejo, prireja društvo »Živalca« tudi razstavo koz in ovc. Razstavljene bodo koze, molznice, kozli, kozlički, dalje ovce, ovni in jagnjeta vseh pasem, ki jih goje rejci v Dravski banovini. Razstavljene bodo tudi razni predmeti in izdelki iz volne, kožuškovine in usnja, krmila in potrebščine. Ovca in koza sta zelo koristni živali in ni prav, da opuščamo njih rejce. — Razstava bo od 5. do 16. septembra.

Razstava male obrti na letošnjem jesenskem Ljubljanskem velesejmu od 5. do 16. septembra, ki jo priredi banovinski urad za pospeševanje obrti bo nameščena na zunanji strani paviljona E. Tu bo razstavila naša mala obrt, ki je predvsem nuditi priložnost, da pridobi nova naročila in zaposlitve ter si tako opomore.

Razstava izdelkov iz volne angorskih kuncev na letošnji jesenski velesejmski prireditvi od 5. do 16. septembra bo pokazala obiskovalcem, kaj vse se da napraviti iz volne teh kuncev. Angorska volna uživa svetovni sloves radi svoje izredne kakovosti in uporabnosti. Žal je pri nas reja teh

kuncev šele v razvoju. Razstava bo prva te vrste pri nas.

Esperantska razstava na letošnjem jesenskem Ljubljanskem velesejmu od 5. do 16. septembra nam bo pokazala vseobči napredek esperanta, tega tako važnega mednarodnega pomožnega jezika, zlasti med Slovenci. Razstava bo vsebovala poleg drugega zanimivega tudi nekaj pomembnejših del iz svetovne esperantske literature, in sicer ne le prevode, temveč tudi originalna esperantska dela.

Nabavite si velesejmske legitimacije. Legitimacija za obisk letošnjega jesenskega Ljubljanskega velesejma in Jadranske razstave upravičuje imetnika, da dvanaškrat posesti prireditve preko dneva in dvanaškrat vinski in jestvinski oddelki po 18. uri zvečer. Imetnik take legitimacije, ki je seveda neprenosna in velja samo za eno osebo, zamore poljubno izkoristiti svojo legitimacijo. Lahko pride na velesejem čez dan ali zvečer po enkrat dnevno tekom 12 dni, ali pa večkrat dnevno, skupaj tolikokrat, da je 12 dnevni in 12 večernih obiskov izrpanih. Če bi nekdo obiskal velesejem 12krat čez dan in 12krat zvečer, skupaj torej 24 obiskov, in bi vstopnino sproti plačeval, bi ga to veljalo Din 159.—. Legitimacija za vse te obiske pa velja samo Din 25.—.

Solska mladina ima za obisk letošnjega jesenskega velesejma od 5. do 16. septembra znižano vstopnino po Din 3.— za osebo, ako je obisk skupen pod vodstvom gg. učiteljstva. Dan obiska poljuben, vendar nedeljskih in prazničnih popoldnevov ne priporočamo vsled velikega navala obiskovalcev. Posebno opozarjamo Solska vodstva na veliko pomorsko razstavo »Naš Jadran«, kakršne v Jugoslaviji še nismo imeli in ki bo prikazala vse, kar je v zvezi z našim morjem in obmorskim življenjem. Poleg tega bosta zelo zanimivi in podučni razstavi arhitekture in esperantskega gibanja, ter razstava malih domačih živali (perutnina, kunce, koze, ovce). Cela prireditve bo nudila najzanimivejši pouk in tako mladini in učiteljstvu tekom Solskega leta mnogo koristila.

za priprežno službo med Pragerskem in Ponikvo. Leta 1873. so torej vpeljali priprave pri tovrstnih vlakih v obeh smereh, in l. 1878/79. je dobila Ponikva okretnico v tirni dolžini 12.704 m za obračanje priprežnih strojev.

Na tako važnih etnografskih tleh, kjer si po domišljiji nekaterih nemških pretirancev stiskata roke nemški in slovenski narod, ne smemo prezreti neroteno in že propadlo mednarodno železniško križišče »Bobovo«, ki se kljub temu, da v principu ni nikoli obstajalo, lahko ponaša s svojevrednostno zgodovino. Zato je umestno, da si nekoliko ogledamo to postojanko.

Pomeben je v šestdesetih in sedemdesetih letih prejšnjega stoletja večkrat obravnavani načrt železnice Knittelfeld—Zaprešič in s tem v tesni zvezi stoječa važna prometna postojanka na Bobovem (nekako v sredini med Lipoglavu in Ponikvo).

Skupina podjetnikov je meseca februarja 1868. predložila trgovskemu ministru prošnjo, da sme meriti 18 milj dolgo železnico iz Judenburga čez Slovenjgradec v Celje.

O delovanju tega podjetja pa nimamo nikakršnih poročil, ker mu je že po enem letu sledil konzorcij s širokopoteznim načrtom, ki so mu pripadali: Prašnikar, posestnik v Kamniku, Matija Kočvar, posestnik v Krškem in Wolf, posestnik v St. Petru v Sav. dolini. Meseca februarja 1871 se je to podjetje pri trgovskemu ministru potegovalo za dovoljenje merjenja železnice iz Knittelfelda v Zaprešič. Ta proga naj bi šla čez Slovenjgradec, Konjice, Zbelovo (križišče za Južno železnico), Podčetrtek v Zaprešič, kjer bi se iztekala v hrvaško progo Zidani most—Zagreb.

Večina prebivalcev Hrvaškega Zagorja in tudi Stajersko prebivalstvo okoli Rogaške Slatine in Rogatca s tem načrtom ni bila zado-

voljna in Stajersko-hrvaški železniški odbor, ki je bil izvoljen v Krapini dne 8. maja 1871, je dobil pooblastilo, da pri vladi na Dunaju in v Pešti ugovarja proti savskemu železniškemu načrtu, ki bi se ne oziral na Rogaško Slatino, Rogatec, Krapino, Sv. Križ, Začetje itd. Ta protestni odbor je dobro rešil svojo nalogo, ker se od l. 1872. naprej opaža med Konjicami in Rogaško Slatino izpremenjeni načrt.

Razširjeno podjetje za grofom Windischgrätzom na čelu je prosilo meseca aprila 1872 za dovoljenje, da pripravi tehnična predela za progo Knittelfeld, Slovenjgradec, Vitanje, Konjice, Žiče, Bobovo, Sladka gora, Šmarje pri Jelsah, Rogaška Slatina, Rogatec in čez Krapino v Zaprešič. Od te proge naj bi se odcepile stranske proge iz Mislinja v Celje za dovladišnico iz Zalca v Zabukovski premostovnik in iz Rogaške Slatine ob Sotli v Brežice. Ta predlog je vlada odstopila devetletnemu odseku, ki je pa delavnost omejil le na glavno progo Knittelfeld—Konjice—Hrvaška meja, ker se je nemškima poslancema Brandstätterju in Lippu posrečilo pri glasovanju doseči izločitev obeh stranskih prog. Rešitev tega vprašanja je že tako napredovala, da je bila ta železnica dne 7. maja 1873 uzakonjena in bi se imela zgraditi v štirih letih od dne, ko tudi Ogrska dovoli nadaljevanje proge od Rogatca naprej po hrvaških tleh.

Medtem je dobil Bobovski načrt nevarnega tekmeča, ki je glede odseka Slovenjgradec—Bobovo—Rogaška Slatina propagiral prikladnejšo traso iz Slovenjgradca čez Velenje, Dobrovo, Vojnik v St. Jurij ob južni železnici in od tod čez Šmarje v Rogaško Slatino. V delavnost tega odbora je večkrat posegel deželni poslanec dr. Josip Vošnjak, ki je v prid

Po naši zemlji

Liubliana

ZNIZANA VOZNINA

Neka javna institucija je potrebovala za svoje svrhe kaka dva vagona morske vode, iz katere pa ne bi pridobivala soli ali kake druge take dragocenosti, ki pripada državnemu monopolu. Ker je šlo za občo koristno stvar, je ta institucija zaprosila merodajno mesto, da bi smela prepeljati morsko vodo iz Sušaka v Ljubljano po znižani ceni. Merodajno mesto se je za stvar zavzelo in je prošnjo rešilo prav po birokratsko. Postavilo se je na stališče, da je morska voda prav tako potnik, kakor kaka oseba in je dovolila polovično voznino na ta način, da se plača za voznino od Sušaka do Ljubljane polno ceno, da pa ima morska voda pravico do brezplačnega povratka na Sušak. Sedaj ni jasno, zakaj je prišla taka rešitev. Ali morda zato, ker bi bila monopolska uprava prikrajšana za tisoč kilogramov soli, ki bi jo iz te morske vode, zajete pri Sušaku pridelala solarna v Ulcinju?

Golobinjak

Zbor!

Unitarni nacionalisti zbor! Naša politična skazaljka pokazuje 12 sati. Očigledna posledica borbe naših unutrašnjih neprijatelja, revizionista. Situacija se razvija paralelno s sudbonosnim 9. oktobrom 1934. Došao je trenutak, da poput naših slavljih predaka, sa pesmom na ustnima: — spremte se spremte, četnici —, izvršimo koncentraciju da bi stali na put našim revizionistima. Naši živci popuštaju pod pritiskom gneva, gledajući ove eksperimente, u današnjim teškim časovima. Poslednji put energično, glasno i jasno dovikujemo: da je volja našeg ljubljenog kralja, da bi spasio njegov ideal, za koga je živio i umro, ostavljajući ga poslednjim svojim dahom nama u amanet, izražena u kraljevskom manifestu od 6. januara 1929. godine za nas sveto naređenje. Naše jedinstvo je osnovica za očuvanje amaneta i tu prestane svaka diskusija. Ono je zapečaćeno krvlju našeg Kralja Mučenika, pored mora krvi, prelivene u borbi za naše oslobođenje. Budite uvereni. Vi, nedostojni sinovi našeg naroda, da čete doći do svojih ambicija samo preko naših leševa. Naša je moralna snaga nedostižna; Oplenac je izvor našega vatrenog patrijizma; i naše životne snage. Vaš je greh velik, jer se služite psihološkim terorom nad našim siromašnim narodom, koji drugo, osim hleba, ništa i ne traži. Vreme će da dokaže, da Vi, skupa s Vašim separatističkim idejama, spadate u muzeum za starine. A. Bukovec.

Pobrežje

V nedeljo, 4. avgusta t. l. smo imeli krasno sokolsko prireditev, ki jo je obiskalo preko tisoč ljudi. Udeležba je bila iz vse okoličice, celo kolesarsko društvo tekstilnih delavcev iz Maribora je prispelo, da pri naši prireditvi sodeluje. Pri narodni zabavi, ki so jo oživile telovadne, zabavne, pevske in druge točke, predvsem pa dobra godba, smo se nekoliko sprostili od more sedanjih težkih časov. Želimo si še več takih prireditvev.

imela stati kolnica in kurilnica za Rogaško progo. Prav tačas so se jezili kmetje v bližini Makol nad inženjerji, ki so jim pri trasiranju železnice iz Slovenske Bistrice v Rogaško Slatino poteptali najlepšo travo.

Torej priključkov Rogaške železnice na Južno železnico ni manjkalo. Poleg Poljčan, čegar prebivalstvo zaradi polnih hlevov vprežne živine ni bilo nikoli vneto za kakšno »gmain železnico«, ki bi jim vzela fujakerijo in izpraznila gostilne — celo vratar in priljažni nosač na Poljčanskem kolodvoru pl. Sangillo je zaničljivo utripal čez očala z očmi in preklinjal, če je kdo kaj omenil o Rogaški železnici z njenim priključkom v Bobovem.

V nasprotju proti Poljčanom so polni zaupanja zrlj Bobovčani v bližnjo bodočnost, ki jim prav gotovo prinese svoj z Rogaško Slatino. Temu samozavestnemu naziranju so se zaupljivo muzali in zatrjevali Sentjurčani, češ, »naš štacjon je kakor ustvarjen...« pri duševali in z drobižem v žepu rožljali so pa tudi ponosni Ponikovčani in kazoč na njihovo postajo so zatrjevali, da ga ni sposobnejšega »Abzweigestationa« na svetu kakor je Ponikva, ker ima z okretnico za stroje in vodno sesalke vse predpogoje za odcepišče. Temu ravsu in kavsu po živahnemu prometu obetajoči železnici so se slednji pridružili tudi še Slovenjebistričani, to pa radi tega, da bi njihovo v mlakužah samevajočo postajo spravili do ugleda.

**Imamo podjetja,
ki dobivajo državne dobave,
zaposlujejo pa izključno
tuje inozemske moči**